LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS BANKO VALDYBOS 2008 M. RUGPJŪČIO 7 D. NUTARIMO NR. 123 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ GAUNAMŲ UŽSIENIO PASKOLŲ BE VALSTYBĖS GARANTIJOS IR UŽSIENIO ŪKIO SUBJEKTAMS SUTEIKIAMŲ PASKOLŲ ĮREGISTRAVIMO LIETUVOS BANKE TVARKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2016 m. birželio 20 d. Nr. 03-83
Vilnius

Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:

1. Pakeisti Lietuvos banko valdybos 2008 m. rugpjūčio 7 d. nutarimą Nr. 123 „Dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos patvirtinimo“:

1.1. Pakeisti nutarimo antraštinę dalį ir ją išdėstyti taip:

„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ GAUNAMŲ UŽSIENIO PASKOLŲ BE VALSTYBĖS GARANTIJOS IR UŽSIENIO ŪKIO SUBJEKTAMS SUTEIKIAMŲ PASKOLŲ ĮREGISTRAVIMO LIETUVOS BANKE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“.

1.2. Pakeisti nutarimo preambulę ir ją išdėstyti taip:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 54 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:“.

1.3. Pakeisti nutarimo 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1. Patvirtinti Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos aprašą (pridedama).“

1.4. Pakeisti nutarimu patvirtintą Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarką ir ją išdėstyti nauja redakcija (pridedama).

2. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2016 m. rugsėjo 1 d.

Valdybos pirmininkas Vitas Vasiliauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos banko valdybos
2008 m. rugpjūčio 7 d.
nutarimu Nr. 123
(Lietuvos banko valdybos
2016 m. birželio 20 d.
nutarimo Nr. 03-83 redakcija)

LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ GAUNAMŲ UŽSIENIO PASKOLŲ BE VALSTYBĖS GARANTIJOS IR UŽSIENIO ŪKIO SUBJEKTAMS SUTEIKIAMŲ PASKOLŲ ĮREGISTRAVIMO LIETUVOS BANKE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatyta, kaip tvarkomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų duomenys.

2. Gaunama užsienio paskola be valstybės garantijos – tai Lietuvos Respublikos juridinio asmens gauta paskola iš juridinio arba fizinio asmens, kurio nuolatinė buvimo vieta yra už Lietuvos Respublikos ribų, pagal paskolos sutartį, kurios įvykdymo negarantuoja valstybė. Duomenų apie gautas užsienio paskolas neteikia šalies kredito įstaigos, jeigu paskolą gavo iš patronuojančiosios arba patronuojamosios kredito įstaigos.

3. Ūkinė veikla – visokia gamybinė, komercinė, finansinė arba profesinė veikla, susijusi su prekių ir paslaugų pirkimu arba pardavimu, išskyrus, kai fiziniai asmenys prekę arba paslaugą įsigyja asmeniniams ir namų ūkio poreikiams tenkinti.

4. Užsienio ūkio subjektui suteikiama paskola – tai Lietuvos Respublikos juridinio asmens suteikta paskola juridinio asmens teises turinčiam arba neturinčiam asmeniui, kurio nuolatinė buvimo vieta yra už Lietuvos Respublikos ribų, kurie verčiasi arba gali verstis ūkine veikla arba kurių veiksmai daro įtaką, arba kurių ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai. Duomenų apie suteiktas užsienio paskolas neteikia šalies kredito įstaigos, jeigu paskolą suteikė patronuojančiajai arba patronuojamajai kredito įstaigai.

5. Pagal Aprašo nuostatas Lietuvos Respublikos juridiniais asmenimis laikomi visi subjektai, įregistruoti Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre.

6. Lietuvos bankas:

6.1. registruoja duomenis apie Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamas paskolas;

6.2. teikia įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka informaciją apie sukauptus duomenis ir juos naudoja rengdamas statistinę informaciją.

II SKYRIUS
LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIO ASMENS GAUNAMŲ UŽSIENIO PASKOLŲ BE VALSTYBĖS GARANTIJOS IR UŽSIENIO ŪKIO SUBJEKTAMS SUTEIKIAMŲ PASKOLŲ REGISTRAVIMAS LIETUVOS BANKE

7. Lietuvos Respublikos juridiniai asmenys privalo Lietuvos banke įregistruoti gaunamą užsienio paskolą be valstybės garantijos arba užsienio ūkio subjektui suteikiamą paskolą per 15 kalendorinių dienų nuo paskolos sutarties pasirašymo datos.

8. Norėdamas įregistruoti Lietuvos banke gaunamą užsienio paskolą be valstybės garantijos, Lietuvos Respublikos juridinis asmuo pateikia prašymą, parengtą pagal Aprašo 1 priedą, o užsienio ūkio subjektui suteikiamą paskolą – pagal 2 priedą. Pildymo paaiškinimai pateikiami Aprašo 5 priede. Prašymas gali būti pateiktas internetu, elektroniniu paštu, paštu arba pristatytas tiesiogiai Lietuvos bankui.

9. Paskola neregistruojama, jeigu pateikiama ne visa prašyme (Aprašo 1 arba 2 priedai) reikalaujama informacija arba ji yra taisytina. Visą trūkstamą informaciją Lietuvos Respublikos juridinis asmuo, gavęs Lietuvos banko paklausimą, privalo pateikti per 5 darbo dienas.

10. Pateikus visus prašyme (Aprašo 1 ir 2 priedai) reikalaujamus duomenis, paskola įregistruojama ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo dokumentų Lietuvos banke gavimo dienos. Pranešimas apie paskolos įregistravimą ir suteiktą registracijos numerį Lietuvos Respublikos juridiniam asmeniui išsiunčiamas paštu arba elektroniniu paštu.

11. Lietuvos Respublikos juridinis asmuo ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų, nurodydamas paskolos registracijos Lietuvos banke numerį, Lietuvos bankui turi pranešti apie:

11.1. kiekvienos atskiros paskolos dalies, apie kurią dar nebuvo pranešta, faktinį gavimą (suteikimą) ir grąžinimą (pagal Aprašo 3 priedą);

11.2. esminius paskolos sutarties sąlygų pasikeitimus (paskolos dydžio arba limito, palūkanų normų, paskolos sutarties termino pasikeitimą), taip pat paskolos gavėjo ir kreditoriaus rekvizitų (pavadinimo, adreso, institucinio sektoriaus), ryšio tarp paskolos gavėjo ir kreditoriaus bei paskolos grąžinimo grafiko pasikeitimus (pagal Aprašo 4 priedą).

III SKYRIUS
PASKOLŲ DUOMENŲ TVARKYMAS

12. Duomenys apie Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamas paskolas kaupiami ir tvarkomi informacinėje sistemoje.

13. Informacinę sistemą eksploatuoja Lietuvos banko valdybos pirmininko įsakymu paskirtas Lietuvos banko padalinys.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Lietuvos bankas atsako už informacinėje sistemoje kaupiamų duomenų saugumą ir konfidencialumą.

_____

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos aprašo
5 priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ GAUNAMŲ UŽSIENIO PASKOLŲ BE VALSTYBĖS GARANTIJOS IR UŽSIENIO ŪKIO SUBJEKTAMS SUTEIKIAMŲ PASKOLŲ DUOMENŲ PILDYMO PAAIŠKINIMAI

1. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) *1 priede* pateiktas prašymas pildomas norint Lietuvos banke įregistruoti Lietuvos Respublikos juridinio asmens gaunamą užsienio paskolą be valstybės garantijos, o Aprašo *2 priede* pateiktas prašymas – norint Lietuvos banke įregistruoti Lietuvos Respublikos juridinio asmens suteikiamą paskolą užsienio ūkio subjektui. Aprašo 3 *priedas* pildomas norint pateikti informaciją apie vėlesnius paskolos mokėjimus, apie kuriuos dar nebuvo pranešta, 4 *priedas* –po esminių paskolos sutarties sąlygų pakeitimų (paskolos dydžio arba limito, palūkanų normų, paskolos sutarties termino pasikeitimams), taip pat užsienio ūkio subjektų rekvizitų (pavadinimo, šalies, institucinio sektoriaus), ryšio tarp paskolos gavėjo ir kreditoriaus bei paskolos grąžinimo grafiko pakeitimo.

2. Aprašo 1–4 priedai pildomi vadovaujantis šiame priede pateiktais paaiškinimais. Pateikiamos ir Aprašo prieduose vartojamos sąvokos.

3. **Užsienio ūkio subjektai.** Tai fiziniai arba juridiniai asmenys, kurių ekonominiai interesai yra už Lietuvos ekonominės erdvės ribų ir kurių vykdoma ekonominė veikla Lietuvoje nėra ilgalaikė (trunka trumpiau nei vienus metus). Užsienio ūkio subjektams taip pat priskiriamos tarptautinės institucijos ir organizacijos, neatsižvelgiant į jų buvimo vietą.

4. **Dokumento sudarytojo pavadinimas.** Jis rašomas, jeigu dokumento sudarytojas skiriasi nuo užsienio paskolos gavėjo Aprašo 1 priede arba suteikėjo – 2 priede.

5. **Sektorius**. Ūkio subjektų grupavimas į institucinius sektorius atliekamas pagal 2010 metų Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemą[1] (ESS2010), kurioje ūkio subjektai grupuojami atsižvelgiant į jų pagrindinę veiklą ir funkcijas. Užsienio paskolų registravimo prašymuose kreditoriai arba paskolų gavėjai turi būti priskirti šiems sektoriams:

5.1. **Namų ūkiams ir namų ūkiams paslaugas teikiančioms ne pelno institucijoms** priskiriami asmenys arba asmenų grupės, kurie yra vartotojai, taip pat individualios įmonės ir individualia veikla užsiimantys asmenys, gaminantys rinkos prekes ir teikiantys nefinansines ir finansines paslaugas (rinkos gamintojai). Namų ūkiams paslaugas teikiančias ne pelno institucijas sudaro ne pelno institucijos, kurios yra atskiri juridiniai vienetai, teikiantys paslaugas namų ūkiams, ir kurie yra privatieji ne rinkos gamintojai. Jų pagrindiniai ištekliai – savanoriškos įmokos grynaisiais arba natūra iš namų ūkių kaip vartotojų, iš valdžios sektoriaus mokėjimų ir nuosavybės pajamų (profesinės sąjungos, politinės partijos, bažnyčios ir religinės bendruomenės, labdaros organizacijos ir pan.).

5.2. **Ne finansų bendrovėms** priskiriami instituciniai vienetai, kurie yra nepriklausomi juridiniai vienetai, ir rinkos gamintojai, kurių pagrindinė veikla yra prekių gamyba ir nefinansinių paslaugų teikimas.

5.3. **Kitoms pinigų finansų įstaigoms** priskiriamos indėlių bendrovės, išskyrus centrinį banką, prie kurių priskiriami komerciniai bankai, užsienio bankų filialai (skyriai), kredito unijos, pinigų rinkos fondai (PRF) ir elektroninių pinigų įstaigos, kurių pagrindinė veikla yra elektroninių pinigų leidimas.

[1] 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL 2013 L 174, p. 1).

5.4. **Finansų bendrovėms (išskyrus pinigų finansų įstaigas, centrinį banką, draudimo bendroves ir pensijų fondus)** priskiriamos įmonės, kurios verčiasi finansinio tarpininkavimo veikla, finansine pagalbine veikla, tačiau nėra priskiriamos prie kitų pinigų finansų įstaigų. Prie šios kategorijos priskiriami:

5.4.1. investiciniai fondai, išskyrus PRF, prie kurių priskiriami kolektyvinio investavimo subjektai (KIS), dažniausiai investuojantys į ilgalaikį ir nefinansinį turtą, o jų išleistos akcijos (vienetai) nelaikomos artimais indėliams pakaitais;

5.4.2. kiti finansų tarpininkai (išskyrus draudimo bendroves ir pensijų fondus), prie kurių priskiriamos finansinės nuomos bendrovės, faktoringo bendrovės, rizikos kapitalo bendrovės, eksportą ir (arba) importą finansuojančios bendrovės;

5.4.3. finansų pagalbininkai, prie kurių priskiriami draudimo brokeriai ir agentai, įmonės, teikiančios garantijas, pensijų fondų ir kolektyvinio investavimo subjektų valdymo įmonės, ne pelno institucijos, teikiančios paslaugas finansų bendrovėms. Taip pat priskiriamos pagrindinės buveinės, kurios prižiūri ir valdo patronuojamųjų bendrovių, kurių pagrindinė veikla finansinis tarpininkavimas ir (arba) pagalbinė finansinė veikla, grupę;

5.4.4. priklausomos finansų įstaigos ir pinigų skolintojai – nuosavų lėšų skolintojai (greitųjų kreditų įmonės), lombardai, kontroliuojančiosios bendrovės, kurios nuosavybės teise valdo patronuojamųjų bendrovių akcijas ir kurių pagrindinė veikla yra tų bendrovių nuosavybės teisių turėjimas neteikiant jokių kitų paslaugų bendrovėms, kurių akcijos yra tik turimos (jos neadministruoja arba nevaldo kitų vienetų).

5.5. **Draudimo bendrovėms ir pensijų fondams** priskiriamos finansų bendrovės ir kvazibendrovės, kurių pagrindinė veikla yra finansinis tarpininkavimas, kaip rizikos (daugiausia tiesioginio draudimo arba perdraudimo forma) padarinys. Prie pensijų fondų priskiriamos visos finansų bendrovės ir kvazibendrovės, kurių pagrindinė veikla yra finansinis tarpininkavimas, kaip apdraustų asmenų socialinės rizikos ir poreikių sujungimo padarinys (socialinis draudimas), ir apima gyvybės ir ne gyvybės draudimo ir perdraudimo bendroves bei savarankiškus pensijų fondus.

5.6. **Tarptautinėms institucijoms ir organizacijoms** priskiriamos visos Europos Sąjungos institucijos ir įstaigos (pvz.: Europos investicijų bankas, Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas ir kt.) bei tarptautinės organizacijos (pvz.: Šiaurės investicijų bankas, Pasaulio bankas ir kt.).

6. **Tiesioginis investuotojas.** Tai subjektas, tiesiogiai turintis 10 arba daugiau procentų kitos įmonės balso teisių. Tiesioginis investuotojas gali būti fizinis asmuo, juridinio asmens teises turintis arba jų neturintis asmuo, veikiantis bet kokioje ekonominėje veikloje. **Netiesioginiu investuotoju** laikomas investuotojas, turintis galimybę dalyvauti valdant investavimo įmonę per vieną arba keletą tarpinių tiesioginio investavimo įmonių. **Susietomis įmonėmis** laikomos įmonės, esančios vienoje arba keliose skirtingose šalyse, turinčios bent vieną bendrą tiesioginį arba netiesioginį investuotoją, o viena kitos atžvilgiu nėra nei tiesioginės, nei netiesioginės investuotojos. Susietos įmonės viena kitoje gali neturėti arba turėti tik iki 10 procentų balso teisių.

7. **Galutinis kontroliuojantis investuotojas.** Tai patronuojančioji įmonių grupės įmonė, kuri nėra kitos patronuojančiosios įmonės patronuojamoji įmonė. Patronuojamoji įmonė – tai įmonė, kuriai kita įmonė gali daryti tiesioginį arba netiesioginį lemiamą poveikį. Lemiamas poveikis išlaikomas, kai valdoma daugiau nei 50 procentų įmonės balsavimo teisių.

8. Galutinio kontroliuojančio investuotojo šalis pildoma tik susietoms įmonėms ir susietos įmonės atžvilgiu.

9. **Paskola.** Tai lėšų skolinimosi arba skolinimo priemonė, kai sutartimi viena šalis (paskolos davėjas / kreditorius) perduoda kitos šalies (paskolos gavėjo) nuosavybėn pinigus, o paskolos gavėjas įsipareigoja paskolos davėjui grąžinti tokią pat pinigų sumą ir mokėti palūkanas, jeigu paskolos sutartyje nenustatyta kitaip. Prie šios grupės priskiriamos vartojimo, hipotekos paskolos, atpirkimo sandoriai, finansinė nuoma, pasiskolintos sumos iš sutelktinio finansavimo platformų *(*angl. *crowdfunding),* kredito linijos, einamųjų sąskaitų pereikvojimas ir pan.

Pastaba. *Faktoringo sandorių ir įmonių grupės sujungtų tarptautinių lėšų (*angl. *cash pool) registruoti kaip paskolų nereikia.*

10. **Palūkanų norma** pildoma taip:

10.1. jeigu yra nustatyta nekintama metinė palūkanų norma, turi būti nurodomas metinės palūkanų normos dydis procentais, pvz., „3 proc.“;

10.2. jeigu palūkanų norma susieta su tam tikru indeksu (EURIBOR, LIBOR (USD), LIBOR (EUR), VILIBOR (iki 2014-12-31) ir pan.), reikia parašyti formulę, kaip apskaičiuojama paskolos palūkanų norma, pvz.: „3 mėn. LIBOR (EUR) + 0,75 proc.“;

10.3. jeigu palūkanų norma nėra nustatyta ir mokama konkreti palūkanų suma per tam tikrą laikotarpį, reikia nurodyti laikotarpį ir sutartą palūkanų sumą, pvz., „300,00 Eur per ketvirtį“.

11. **Galutinė paskolos grąžinimo data** pildoma taip:

11.1. jeigu sutartyje nustatyta tiksli galutinė paskolos grąžinimo data, turi būti nurodoma ši data;

11.2. jeigu data nenurodyta, reikia pažymėti – **neterminuotoji;**

11.3. jeigu nustatyta galutinė paskolos grąžinimo data ir sutartyje įrašyta sąlyga grąžinti paskolą „kreditoriui pareikalavus“, reikia įrašyti grąžinimo datą ir pažymėti – **iki pareikalavimo;**

11.4. jeigu sutartyje galutinė paskolos grąžinimo data nėra nustatyta ir įrašyta sąlyga grąžinti paskolą „kreditoriui pareikalavus“, reikia pažymėti tik – **iki pareikalavimo.** Šiuo atveju papildomai žymėti, kad ji yra neterminuotoji, nereikia.

12. **Paskolos grąžinimo grafikas.** Tai iš anksto numatytų paskolos dalių grąžinimo tvarka. Skiriami šie paskolos grąžinimo būdai:

12.1. **Periodinių mokėjimų** paskolos grąžinamos pagal nustatytus vienodus laiko intervalus:

12.1.1. **linijinis** paskolos grąžinimas – paskolos sumos grąžinamos lygiomis dalimis kiekvienu periodu, kai mokėtinos palūkanos apskaičiuojamos nuo paskolos likučio;

12.1.2. **pastovusis** paskolos grąžinimas – paskolos sumos grąžinimas, kai kiekvienu periodu sumokamos vienodo dydžio sumos, kurias sudaro grąžinama paskolos sumos dalis ir palūkanos.

12.2. **Neperiodinis** paskolos grąžinimas. Paskola grąžinama dalimis per kelis kartus, kai tarp gretimų mokėjimų yra skirtingi laiko intervalai. Paskolos grąžinimo grafike reikia nurodyti kiekvieno numatyto mokėjimo datą, sumą ir valiutą. Taip pat reikia įrašyti **palūkanų mokėjimo periodiškumą mėnesiais**. Jeigu palūkanos bus sumokėtos galutinę paskolos gražinimo dieną, palūkanų mokėjimo periodiškumo pildyti nereikia.

13. **Duomenys apie įvykusius paskolos mokėjimus.** Ši informacija pateikiama atlikus finansinę operaciją: gavus (suteikus) visą paskolos sumą arba jos dalį, taip pat grąžinus, nurašius, restruktūrizavus paskolą arba jos dalį. Grąžintos paskolos sumos stulpelyje nurodoma tik grąžinta pagrindinė paskolos suma, be priskaičiuotų palūkanų.

13.1. **Restruktūrizavimas.** Tai paskolos sąlygų pakeitimas, apimantis: nesumokėtų sukauptų palūkanų dydžiu didinamą paskolos sumą; paskolos sumos mažinimą didinant akcinį kapitalą (pildomas su minuso ženklu).

13.2. **Kiti pokyčiai.** Pildoma, kai paskolos dydis pasikeičia dėl valiutos santykio svyravimo.

13.3. **Valiuta.** Pildomas finansinės operacijos 3 ženklų valiutos kodas. Įvykusios operacijos valiuta gali skirtis nuo sutartyje numatytos valiutos.

13.4. **Likutis (paskolos valiuta).** Paskolos likutis skaičiuojamas pagal sutartyje numatytą valiutą. Jeigu paskolos mokėjimai vyksta skirtingomis valiutomis, taikomas operacijos atlikimo dienos buhalterinis valiutos santykis.

_____